

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NYT FRA LOKALHISTORIEN

UDGIVET AF LOKALHISTORISK SELSKAB FOR BRØNSHØJ, HUSUM OG UTTERSLEV

Husum bydel

og

Husum Skole

(Kaldenaavn: "Det Røde Fængsel")

Bog om landsbyen Husum og Husum Skole, der blev bygget i 1930.

NYT FRA LOKALHISTORIEN udkommer fire gange om året. Eftertryk er tilladt efter aftale og med kildeangivelse. Bladet modtager meget gerne indlæg fra medlemmerne, men redaktionen påtager sig intet ansvar, hverken for indhold eller for korrektur.
Redaktion: Bo Öhrström (ansvarshavende).

Forsiden

Bogen 'Husum bydel og Husum Skole' er en detaljeret beskrivelse af landsbyen Husum og Husum Skole, der blev bygget i 1930. Bogen myldrer med illustrationer, klassebilleder i massevis, lærerportrætter og meget andet. Bogen er skrevet af Yrsa Holm Kristensen, der selv har gået på Husum Skole. Yrsa er desuden nyt medlem af bestyrelsen i vores forening.

Bogen er A4 format, 200 sider, billeder i sort hvid og farver. Pris: 225 kr. Se en side fra bogen her i bladet på næste side.

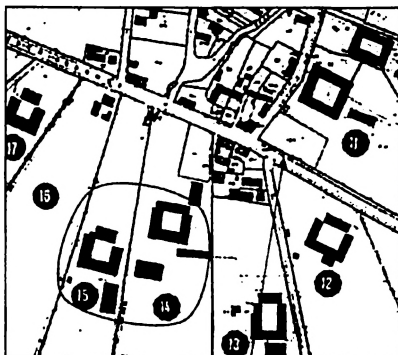
Hvis man er interesseret i bogen, så kontakt Yrsa enten på tlf. 23250236 eller på mail flyr@mail.tele.dk.

Indhold

Fra bogen 'Husum bydel og Husum Skole'	3
Brønshalløjsaer	4
Før indlemmelsen i København 1901	6
Brønshøj Boldklub 1919-2019	11
Hjørneejendommen i Nordvestkvarteret der forsvandt og genopstod i "Den Gamle By" i Århus	12
En historie bag fundet af en gammel kurv	15
Besøg i Pejsegården	16
Thomas Viggo Pedersen	19
Generalforsamling	20
Arrangementer og møder	21
Åbent i Lokalhistorisk Arkiv hver torsdag	23
Adresser	24

Fra bogen 'Husum bydel og Husum Skole'

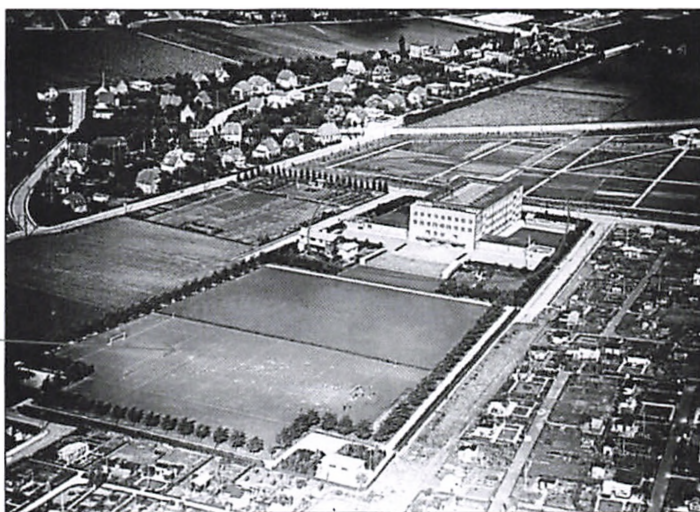
Først i 1930 fik Husum sin første skole. Det var den første aulaskole i Danmark. Den blev bygget på Allégårdens og Holmegårdens jorder (gardene fra matr. 14 og 15). Den la adskillige år med frit udsyn til landsbyen og ventede på det etagebyggeri, der blev opført 10-20 år senere.

Matr. 14 og 15 Frederikssundsvej

"Husum Skole"

Husum Skole
blev startet med
lav beplantning.

Husumparken

Husum Skole åbnede for første gang sine porte den 12. august 1930 og 1100 elever tog den nye skole i brug.

Op gennem 1920'erne havde landsbyen Husum jo faet vokseværk. Husene var skudt op langs Frederikssundsvej, og villaerne havde spredt sig ud til siderne. Af de mange nye familier der flyttede dertil kom størsteparten fra København, men som det ofte gar i en udflytningsperiode, kneb det for myndighederne at følge med, sa det blev lidt som en pionertilværelse for tilflytterne, da de faciliteter som borgerne havde brug for manglede. Det betød bl.a. at børnene måtte søge skolen i Brønshøj, og det var langt borte i en tid, da de offentlige transportmidler var ringe udviklet.

Sa stor var glæden, da Husum Skole stod klar på de åbne marker syd for den gamle landsby. Skolen var resultatet af en arkitektkonkurrence der blev udskrevet i 1928. Det var et imponerende anlæg, der blev bygget efter en tegning af arkitekt professor Edvard Thomsen og arkitekt Frits Schlegel.

Brønshalløjsaer

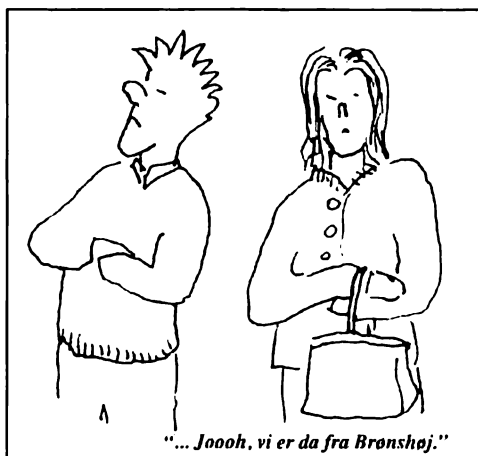
af Gyldenspjæt

I Brønshøj-Husum Avis fra 26. oktober 1994 bringes en herlig artikel om de såkaldte 'Brønshalløjsaer', skrevet af Ib Boye alias Gyldenspjæt (1935-2009). Den blev i sin tid tilsendt af en læser, der var stødt på den i et DANAIR-blad i luft-havnen i London. Gyldenspjæt omtaler sporvognene linje 2 og 5, og man kan have en formodning om, at den er skrevet tidligere. Men festlig er den. Let forkortet.

Brønshøj ligger mellem København og Ingenting. Indbyggerne i denne enklave kaldes af de omkringboende for 'brønshalløjsaer', fordi de har en sorgløshed i deres livsførelse, der af de mange forsigtige anses for næsten kriminel. Til gengæld har brønshalløjsaer kun medfølelse for folk syd på i Rødovre, der efter deres mening er halvt så stor som Vestre Kirkegård og dobbelt så død. Moderne folkelivsforskere er af den opfattelse, at folk i Brønshøj nedstammer fra en grundlovsfest, og at man kun kan vinde deres fortrolighed ved at pirre deres besynderlige selvhævdelse.

De er som gråspurve. Man møder dem overalt, og de er overvældende som en indtogsmarch ved et afdansningsbal i Pejsegården, men de har også det specielle, at de kun taler om dem selv, mens andre udenomskøbenhavnere taler om dem fra Brønshøj.

De - indbyggerne i Brønshøj - opfattes af mange jyske iagttagere som de værste københavnere. Den type, der snupper en parkeringsplads og vinker muntert til ham, der havde ventet med jysk sindighed på at få den. Men en brønshalløjsaer inde mener ikke noget ondt med den slags.

tegning: hbs.

Hvor ligger Brønshøj

I det hele taget er det svært at finde en brønshøj'er, der mener noget som helst andet, end at Brønshøj er verdens centrum. Men okay - de bor jo også på en postadresse, der kun hedder 2700 BRH. Hvor findes så telegramagtig en adresse nogetsteds? Hører man til i lange destinationer som Herstedvester eller Vridsløselille og Kildebrønde, kan man godt gå hjem og lægge sig. Hvad de da også efter halløjsaernes mening er bedst tjent med.

Brønshøj er noget særligt. Hvis man påstår det modsatte, har man aldrig hørt en brønshøj'er forklare en måbende New York'er, hvor vigtigt det er med "vældorf-sælæt" - "Waldorfsalat" - til en konfirmationsmiddag i Pejsegården. Og til oplysning for lytteren i New York vil der blive tilføjet: "Copenhagen is not far from Brønshøj." Copenhagen er som bekendt en forstad til Brønshøj.

Dobbelt konfekt

Sprogforskere - de kalder sig filologer, men det smager som en mellemting af en frimærkesamler og en kratlusker, så lad os nøjes med at sige: sprogforskere - påstår, at pleonasmer og kontaminationer stammer fra Antikkens Grækenland. Det er muligt, men det er brønshøj'erne, der har holdt den slags i live. Det kaldes også dobbeltkonfekt. I Brønshøj siger man konsekvent gravmonumæle om et gravmæle og marketingsføring for markedsføring. Her taler man også - i fuld alvor om at løbe panden ind i en gordisk knude, og at der ikke går røg af et brændt barn i et glashus.

Man kan tage Linie 2 til Brønshøj Torv og spadsere til Husum Torv, hvor man kan stige på Linje 5. Muligheden for at komme i snak med en brønshalløjsaer skulle være meget fine. Prøv at stille spørgsmålet, om vedkommende bor i Brønshøj og tilføj: 'Der er De vel nok heldig, jeg har hørt så meget om Brønshøj', så skulle der være startsving på en halv times passiar.

De taler meget i Brønshøj. Det påstås i hvert fald af botanikere, der ligefrem mener at kunne påvise, at potteplanterne gror ekstremt hurtigt for at komme uden for hørevidde.

Udebanehallojsa

Kendere af den brønshøjske folkesjæl påstår, at man skal opleve dem på udebane, for eksempel på en charterrejse. Folk fra alle andre dele af landet vil spørge, og brønshøj'erne svare: Hvis man kommer ind på Pepes bar og ser de to par fra Brønshøj og spørger: 'Er kaffen til at drikke her?', vil de svare i kor: 'Nej, den er meget bedre udenfor.' ...

Oplever man noget usædvanligt eller kuriøst i det fremmede og har lyst til at betro sig til sine medrejsende, kan man finde på henkastet at sige "sådan noget ser

man da ikke hjemme?", hvortil de to ægtepar vil replicere med samme brillans, som de træder ind i kotillon'en hjemme i Pejsegården: "Vi gør. Vi er fra Brønshøj."

Før indlemmelsen i København 1901

af Helge Baun Sørensen

Lokalhistorisk Arkiv i Pilegården rummer blandt mange arkivalier ugebladet BELLA, der udkom i 1920'erne og 30'erne. Det indeholder mestendels annoncer og reklamer for handlende i området, især Brønshøj og Grøndalen, men også en række meget velfunderede artikler af historisk interesse. F.eks. om Frederiksgårds historie, Grøndalskirken's indvielse, Grysgård, Bakkegård og Fordresgård. Det er tidsbilleder fra dengang alt forandredes fra landbrugsland til forstad.

I BELLA fra 1. februar 1926 finder vi en meget læseværdig artikel 'Af Brygger A. J. Hansens Erindringer', der beretter om Brønshøj-Rødovre sognekommunes indlemmelse i København i 1901.

A. J. Hansen (1857-1950) var ejer af Bispebjerg Bryggeri, som han havde startet i 1894, hvor han havde købt et stykke jord af grosserer H. C. Jensen (ham med H. C. Jensensvej og Dortheavej, se Bladet nr. 115). Bispebjerg Bryggeri lå på hjørnet af nuværende Rentemestervej og Frederiksborgvej indtil 1920, hvor det ophørte, og hvor siden Schous fabrikker overtog og byggede nyt.

A. J. Hansen var en politisk aktiv herre, der var medlem af partiet Venstre og derudover beklædte en række tillidsposter, bl.a. blev han i 1896 medlem af sognerådet i området og husker her tilbage på den tid, hvor den store landlige kommune blev optaget i staden København.

A. J. Hansen (1857-1950) var meget aktiv politisk og dertil en driftig bryggeriejer som grundlægger og leder af Bispebjerg Bryggeri (1894-1920) på Frederiksborgvej 51. Her boede han med sin familie, kone og tre piger, døtrene gik på Zahles Skole på Nørre Voldgade og spadserede derind og hjem igen efter skoletid. A. J. Hansen ligger begravet på Bispebjerg Kirkegård med sin hustru Mette K. Hansen. Gravstedet findes stadig og prydes af et højt, sort marmormonument. Se gravsted.dk.

Her følger brygger A. J. Hansens beretning:

Det lille budget

"Formanden for Sogneraadet var da Proprietær T h i e r r y, en meget elskværdig Mand men noget af en Mussolini. Da vi efter Valget holdt Sogneraadsmøde, anviste han os hver den Stol, vi skulde sidde i, og udnævnte os dernæst til Medlemmer af de Udvalg, hvor der skulde besættes en Plads. Jeg kom i Fattigudvalget og skulde saa møde paa Kommunens Kontor en Gang hver Uge, og af Sekretæren G r ø n b æ k, blev jeg holdt á jour med, hvad der skete i Sognet. Sogneraadsmøderne holdtes kun en Gang imellem, somme Tider kun hver anden Maaned.

Proprietær Thierry (1843-1923) til Emdrup Ladegård var Brønshøj Sogns leder og sognets repræsentant, når det kom til forhandlinger med byen København. En bestemt herre, der nød respekt for sin evne til at samle de politiske partiers repræsentanter om spørgsmål, der havde det store sogns interesse. Thierry havde i 1881 købt Emdrup Ladegård, matrikel 4 af Emdrup og solgte den 1899 til Københavns Kommune. De sidste år boede han i en villa på Frederiksborgvej 96 (nuværende Søborg Hovedgade).

Det første jeg spurgte om, var hvor stort Sognet var og hvor mange Penge, Sogneraadet havde at raade over - B u d g e t t e t. Dette sidste var kun paa 65.000 Kr., der væsentlig indkom af Hartkornsskatter. Det var jo ikke mange Penge at administrere med.

Befolkningen var paa omkring 5000 Mennesker spredt over et Areal paa 3700 Tdr. Land. Til Sammenligning kan tjene, at det daværende København kun omfattede ca. 4000 Tdr. Land. Det var altsaa et meget udstrakt Areal, der gik fra Nordøst for Lundehussøen, udenom Søborg Mose [Utterslev Mose], udenom Fæstningen halvvejs til Herløv, Kags Mose, udenom Damhussøen og Vanløse og gennem Lersøen."

**Særskilte
Bekjendtgjørelser.**

**Brøndshøj-Rødovre
Sogneraads Kontor,**
Frederikssundsvej Nr. 102,

er fra 1. Marts d. A. kun aabent
Søgnedage: Formiddag Kl. 10—1,
Eftermiddag Kl. 6—7.

Brønshøj Sogns kontor lå indtil 1901 på Frederikssundsvej 102. Det var her Brygger A. J. Hansen henvendte sig en gang om ugen og holdt møde med sekretær Grønbæk. Det var her, man ansøgte om byggetilladelse og henvendte sig om andre anliggender, som i dag sker i kommunens mange afdelinger. Annonce fra Nationaltidende, 1899.

Som i gamle dage

"Naar man kom ude fra Landet paa Vej til København, kunde man jo allerede den Gang have ventet at træffe en Befolkning i Brønshøj, der - saa nær ved København - var præget af Hovedstaden. Men det var aldeles ikke Tilfældet. Tværtimod. Befolkningen var overraskende lidt præget af Københavns Nærhed. Landsbyen var endda betydelig mere præget af sin Fortid end mange andre Landsbyer og Stationsbyer længere ude paa Landet.

Befolkningen var i mere end en Forstand som en stor Familie, baade i sogne-mæssig Henseende, og fordi de enkelte Familier var giftet ind i hinanden. Kun faa andre Steder traf man paa den Tid saa mange gamle Bygninger, ja saa at sige ikke andre end gamle Bøndergaarde, der som den den Gang endnu bevarede gamle Præstegaard, stammede fra Tiden efter Svenskekrigene.

En Undtagelse fra det almindelige Billed var V a n l ø s e, hvor der var vokset nogle Gartnerier op med tilhørende Villabebyggelse, og hvor ogsaa nogle Københavnere den Gang var flyttet ud.

Men Brønshøj var altsaa alt andet end et Forstadskvarter til København. Det gjaldt i særlig Grad Utterslev Mark, der var Sognets "S m e r t e n s b a r n", for-

di de fattigste fra København var flyttet derud og trak store Veksler paa Sognets Kasse."

Brønshøj Præstegård som den tog sig ud i 1896, hvor Brygger A. J. Hansen var forbi og danne sig indtryk af det gamle Brønshøj, hvor alt efter hans mening var uforandret siden svenskekrigene og på ingen måde præget af nærheden til København. Den gamle firelængede gård blev revet ned i 1901, og den nye, nuværende tegnet af Thorvald Jørgensen stod færdig i 1902, klar til de nye tider. Tegning af Alfred Broge (1870-1955).

5 kr. i skat

"Folk mente jo ikke, at der var noget at stille op med Kvarteret saa længe der intet Gas- eller Vandværk var anlagt. Kommunen havde ikke Raad til at anlægge sligt, Skatteyderne var ikke meget bevendt som saadan. Jeg skal give Dem et Eksempel paa, hvad vi fik i Skat:

G l u d & M a r s t r a n d havde anlagt deres store Fabrik herude, den omspændte ca. 1/2 Td. Land og var assured for ca. 1/2 Mill. Kr., men svarede kun i Skat til Kommunen 5 - skriver fem - Kroner om Aaret. Det var Hartkornsskat.

Sogneraadet gik i disse Aar til Indenrigsministeriet med Andragende om at faa vedtaget en særlig Lov, der gav Brønshøj Ret til at opkræve en højere Kommuneskat, men det Andragende kom ikke videre."

Frieren kommer

"Naar vi gamle tænker tilbage paa disse Tider, saa kommer vi let til at tænke paa Andersens Eventyr. H e r v a r s a a d e j l i g t u d e p a a L a n d e t, og her var en skøn Jomfru paa Gaarden, der ventede paa Frieren. - - -

Og han kom jo i Skikkelse af Borgmester Borup. Forresten begyndte Indlemmelseshistorien med, at København maatte have Arealer til en ny Kirkegaard og havde faaet Øje paa Bispebjerg. Derfra kom Forhandlingerne saa til at dreje sig om hele Utterslev Mark, men under disse foreslog saa Proprietær T h i e r r y - der havde en god Raadgiver i Birkedommer O l d e n b u r g i Nordre Birk - at København skulde overtage hele Brønshøj Sogn."

En bedre middag

"Borgmester B o r u p var jo nær faldet ned af Stolen ved dette Forslag, men det blev jo alligevel Genstand for nærmere Forhandlinger i et Udvalg, der for Brønshøjs Vedkommende kom til at bestaa af T h i e r r y, Snedker B e r g, Gaardejer J e n s J e n s e n og m i g og fra København af B o r u p, nuværende Overpræsident J e n s e n, daværende Borgerrepræsentant B o r g b j e r g og Overretssagfører A. H v a s s.

Og da vi saa førte de københavnske Delegerede ud omkring og viste dem alle vore Herligheder, blev de mere og mere begejstrede, og Aftalen blev endelig beseglet ved en bedre Middag hos Thierry."

Rygtet går

"Der maatte jo være dyb Hemmelighed om Sagen, indtil det var helt i Orden, men det sivede alligevel ud, og da jeg en Dag kom op til Grønbæk, var han fortvivlet. Nu skulde vi se, at det hele nok gik i Stykker, for nu havde de i Valby og Sundby faaet Nys om Sagen og nu vilde de ogsaa indlemmes, fortalte han. Saa gik det velsagtens i Stykker.

Men det gik jo alligevel i Orden, og jeg siger, at det var godt, for Brønshøj havde ikke kunnet bære de finansielle Byrder, der vilde fulgt med, at København havde bredt sig ud over Brønshøj, som det alligevel vilde sket, naar Hovedstaden voksede."

& & &

Brønshøj Boldklub 1919-2019

af Helge Baun Sørensen

Brønshøj Boldklubs 1. hold 1956. I en årrække var dette hold kendt i hele Danmark og på havregrynsbødder, idet de spillede sig op fra 2. division og i 1. division og i et par sæsoner var i den bedste række.

Alle brønshøjdrøge kendte alle spillerne ved navn. Forrest fra venstre: Ib Rasmussen, målmand Per Aunvig, Flemming Frederiksen. 2. række fra v. Benny Lohse (hans trøje blev brugt i Zappa-filmen, hvor Mulle spiller i den), Henning Steen-Hansen og Viggo Bengtsson.

3. række fra v.: Ebbe Jepsen (til daglig bager hos La Glace), John Bengtsson, Ove Andersen (tidens helt store centerforward-talent), Mogens Machon og Palle Jensen. Flere af spillerne var på det danske landshold.

September 2018 blev der afholdt Billedaften i Pilegården med emnet 'Bold og bodegaer', hvor der blev vist billeder fra Brønshøj Boldklubs historie. Per Aunvig (f. 1932) og Henning Steen-Hansen (f. 1933) var til stede og blev hyldet med klapsalver.

Brønshøj Boldklub blev stiftet 15. maj 1919 og kan i år fejre 100-års jubilæum.

Et kuriosum er, at Brønshøj Boldklub aldrig har været hjemmehørende i Brønshøj. I mange år havde den klubhus og baner på Rådvalsvej og i nyere tid på Tingbjerg Ground.

Lokalhistorisk Arkiv har en meget fin samling af fotos og scrapbøger om klubben.

Hjørneejendommen i Nordvestkvarteret der forsvandt og genopstod i "Den Gamle By" i Århus

af Svend Ole Nielsen

I begyndelsen af 2011 fik Lokalthistorisk Selskab en henvendelse fra "Den Gamle By" i Århus.

Historiestuderende Charlie Emil Krautwald var på Købstadmuseets vegne i gang med at finde materiale til en kulturhistorisk undersøgelse og dokumentation af hjørneejendommen Provstevej 9/Thoravej 21 A og af kvarteret omkring den. Han ville i den sammenhæng forhøre sig, om selskabet kunne hjælpe ham med forskellige oplysninger og henvisninger til denne bygnings historie.

Årsagen hertil går nogle år tilbage i tiden. I 2008 var Den Gamle By blevet opmærksom på en nedrivningstruet hjørneejendom på Provstevej i Københavns Nordvestkvarter. Museet ledte netop da efter en sådan ejendom til Museets nyanlagte 1970-er kvarter, og den pågældende bygning passede fint hertil. I løbet af 2008-9 blev bygningen omhyggeligt registreret og opmålt både ude og inde. Der blev foretaget bygningsarkæologiske undersøgelser, hvorpå bygningen mursten for mursten omhyggeligt blev pakket ned sammen med andre dele af huset. Alt dette blev fragtet til Århus, hvor Museet i september 2011 påbegyndte en genopbygning af ejendommen. Den stod færdig i 2014 og blev åbnet for publikum samme år.

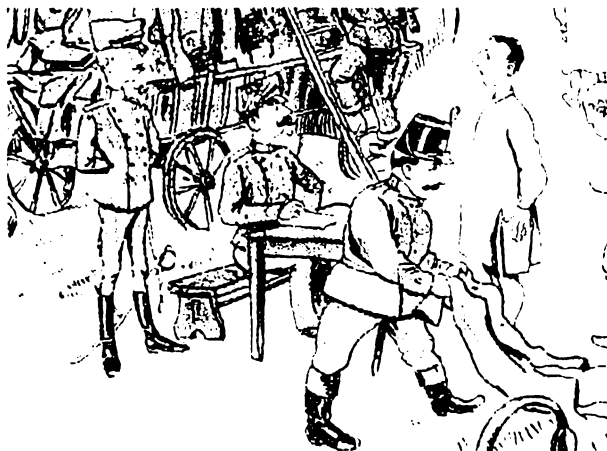
Den genopførte hjørneejendom fra Provstevej som den ser ud i dag i Den Gamle By i Århus.

Det blev fra Museets side understreget, at ejendommen ikke var blevet genopbygget for at fortælle om bygningens historie gennem de sidste 125 år. I stedet skulle bygningen indgå i Museets 1974-kvarter, der sammen med resten af "Den Moderne By" viser almindelige menneskers Danmarkshistorie i det 20. århundrede gennem butiksmiljøer, boliger og småerhverv. Den eneste direkte forbindelse til sit oprindelsessted er, at ejendommen bliver kaldt Københavnerhjørnet og ligger i "Havnegade".

Den pågældende hjørneejendom blev i 1887 opført af tømrer Villiam Olsen på hjørnet af daværende Carolinevej (Provstevej fra 1930) og Thoravej. Typisk for perioden var det en grundmuret hjørneejendom med to etager og kvist i forstads-mæssig karrébebyggelse. Den fik et karakteristisk sekskantet hjørneparti, der nærmest ligner et lille tårn med en afskåret hætte på toppen. Ejendommen blev indrettet med to opgange. Én mod Carolinevej og én mod Thoravej med en enkelt treværelseslejlighed på hver etage.

Da bygningen stod færdig i 1887 flyttede tømrer Olsen ind i ejendommen med sin kone, svigermor og syv børn. Det samme gjorde en afdeling af det militære gendarmerikorps, der indrettede en såkaldt bistation i to af stuelejlighederne. Op til 11 såkaldt uberedne gendarmere havde her deres arbejdsplads fra 1887-94 (se i øvrigt Lokalhistorisk Selskabs egen udgivelse herom: "Kjøbenhavns Landbefæstning og Estrups gendarmere", 2004). Hjørneejendommens beboere var dengang forholdsvis store arbejderfamilier samt enkelte håndværkere og handelsmænd.

Estrups 'Blå Gendarmere' var et upopulært indslag på by og land fra oprettelsen i 1885 og de følgende år. Blæksprutten satiriserer over dem i 1894 med Axel Thiess' tegning 'Gendarmernes Afmønstring'.

Fra slutningen af 1890'erne blev ejendommen hovedsageligt beboet af industriarbejdere, der havde arbejde på de nærliggende fabrikker. I 1910'erne nåede beboertallet sit højdepunkt, da der i 1915 i de ni små lejligheder i alt boede 48 personer, hvoraf halvdelen var under 14 år. Der må have været trangt, når der i én af de 29 kvadratmeters små 2-værelses lejligheder boede to voksne og seks børn.

I 1932 skete der en mærkbar forbedring af lejlighederne, da der blev indbygget WC i samtlige lejligheder. Det betød jo, at man ikke længere behøvede at benytte en natpote eller at skulle ned i gården for at forrette sin nødtørft. Med den store fabriksdød i 1960'erne og 1970'erne skete der en ændring af beboersammensætningen i ejendommen. Industriarbejderfamilierne forsvandt og blev erstattet af enlige, ældre mennesker, ligesom antallet af børn og erhvervsaktive faldt samtidig med, at unge studerende kom til. Efter flere handler mellem nye ejere af bebyggelsen i 1980'erne blev ejendommen i 1990'erne midlertidigt overtaget af beboerne ved oprettelsen af en andelsboligforening. I den anledning blev der indlagt centralvarme og varmt vand i alle lejlighederne. Indtil da havde beboerne måttet klare sig med koldt vand og en enkelt kakkelovn i hver lejlighed.

Foto af hjørnetårnet taget fra krydset Provstevej/Thoravej før nedrivningen i 2008-9

& & &

En historie bag fundet af en gammel kurv

af Svend Ole Nielsen

For et par år siden blev der i en af de gamle træbygninger, der ligger i skolehaverne ved Lersøparken, fundet en gammel kurv. Ved nærmere eftersyn kunne ét af medlemmerne i Agendaforeningen genkende kurven, der var magen til en fra hans barndom. Heinrich Gürtler gik i 1948-51 i underskolen på Grundtvigskolen (den nuværende Tagensbo skole). I forbindelse med spisebrikvarteret blev kurven brugt til at hente ekstramadder i skolekøkkenet eller kantinen. De bestod af rugbrød med syltetøj eller ostemadder, der så altså blev bragt op i klassen i en kurv, der var magen til den, der vises på billedet, hvorefter madderne blev for-tæret.

Den gamle kurv fra træbygningen i skolehaverne ved Lersøparken.

Som det fremgår af illustrationen, er den fremstillet af meget skrøbeligt og tyndt materiale, og den er også i nogen grad præget af tidens tand men dog ellers nogenlunde intakt. Siderne består af meget tynde træstykker, der foroven er hæftet med et meget tyndt træbånd. Bunden består også af en tynd træplade, ligesom hanken også er fremstillet af tyndt træ. Kurven har derfor næsten ingen vægt og

er meget let at løfte. Og kurven kan meget vel være fremstillet af personale på skolen, erindrer Heinrich Gürtler.

Til historien hører også, at vi befinder os kort tid efter krigen, hvor der var stor materiale-mangel, og næsten alt var rationeret. Kurven demonstrerer under alle omstændigheder fremstillingen af en kurv med et meget lille forbrug af materialer, og at vi endnu ikke er nået ind i plastikalderen.

Besøg i Pejsegården

af Helge Baun Sørensen

'Pejsegården' har været en institution i Husum gennem flere generationer. Stedet, hvor alle gik til dans, og hvor alle fester blev fejret i de smukkeste omgivelser med strålende lysekroner og festligste opdækning.

For få år siden lå det berømte sted hen og ventede på en køber, der kunne overtage efter Britt Bendixen, der havde besluttet at stoppe. Selskabslokalerne havde været ubrugt i 15 år, hvem ville købe og renovere?

Det var parret Ronnie og Nikolai Handskemager, der slog til og gik i gang med det kæmpe arbejde at istandsætte det omfattende etablissement. Ronnie udtalte til Brønshøj-Husum Avis december 2015:

"Jeg har vidst, hvad Pejsegården var hele mit liv. Jeg har beundret Britt Bendixen i al min tid som danser, og det er med stor ærefrygt, at min mand og jeg nu sætter os på stedet for at føre stafetten videre. Nikolai og jeg skal nemlig både have dans og bringe selskabslokalerne tilbage til fordums standard og storhed."

Lokalhistorisk Selskab var på besøg d. 14. november 2018 og blev budt velkommen af en meget veloplagt Ronnie Handskemager. Alt mens der lød høj musik inde fra Spejlsalen, hvor et hold kvinder var i gang med fitness. Vi samledes ovenpå i Gobelinsalen og fik historien om den omfattende istandsættelse og hvordan alt, vi kunne se, stole, vægge, gulvtæpper, lamper, malerier, havde været under kærlig behandling eller var nyindkøbt. Og det var tydeligt, at begejstringen for stedet ikke var blevet mindre efter det store slid med at få Pejsegården til at fremstå med fortids glans.

Vi var rundt i alle de nyistandsatte lokaler, der både er til dans og til selskabelighed. Mitzi Bendixen havde indrettet det sådan, at tjenerne ad små trapper og gange kunne komme fra køkkenet og rundt til alle sale uden at forstyrre gæsterne, og sådan er det osse i dag. Vi var i kælderen, hvor der er bestik og service til hundreder af gæster, og hvor der hænger metervis af kostumer til afdansningsbal og show - en hel Aladdins hule.

Vi sluttede det spændende besøg af med kaffe og kringle i Gobelinsalen og kunne sige tak for et dejligt besøg.

Fra hjemmesiden:

”Pejsegaarden er en smuk historisk bygning med i alt 6 sale, som alle fremstår nyrenoverede med samme storhed og stemning, som da stedet åbnede i 1945. Elegante og med smukke detaljer, som enhver, der besøger stedet, falder for. Her kan du holde dit næste kursus, konference eller fest – om det er dåb, fødselsdag, konfirmation, bryllup eller begravelse.”

Fakta

Mitzi og Frode Bendixen indledte deres danseskolekarriere i lokaler tæt ved Sonnerupvej. I 1945 købte de villaen på Frederikssundsvej 341, hvor de boede med børnene Bo f. 1935 og Britt f. 1942 og samtidig havde danseskole. I de følgende år strømmede folk til Pejsegården, og i 1957 havde de 75 ansatte og 1500 elever. Det var ved den tid, der blev udvidet med nye bygninger, som vi ser den dag i dag. Bo Bendixen døde pludseligt i 1988 og få år efter blev Britt alene om at være lederen, da hendes mor Mitzi døde 83 år gammel. Britt Bendixen førte Pejsegården videre indtil 2015, hvor hun solgte til parret Ronnie og Nikolai Handskemager.

Gobelinsalen i Pejsegården. Ronnie Handskemager (tv.) fortæller om istandsættelsen, mens vi nyder kaffe med kringle. Alt i Pejsegården er blevet renoveret, fjernvarme er blevet indlagt, guldstolene er blevet ompolstret, nye malerier er indkøbt – alt sammen med respekt for de traditioner, som Mitzi og Britt Bendixen stod for. Foto: Helge Baun Sørensen.

'Et lyst sind er ofte en viljessag', Britt Bendixens erindringsbog fra 2017, er en sprudlende beretning om Bendixen-familien, hendes opvækst og livet med dans. Pejsegårdens historie fortælles fra de første år efter krigen og op til nutiden.

& & &

***Thomas Viggo Pedersen** er mangeårigt medlem af Lokalhistorisk Selskab, og han har i en årrække ydet en stor indsats som redaktør af medlemsbladet *Nyt fra Lokalhistorien*. Han overtog hvervet efter Jens Peter Gjaldbæk i februar 2006 og fortsatte frem til marts 2018, hvor han i denne periode har redigeret mere end 50 numre af bladet. Bestyrelsen sender en stor tak til Thomas og bringer herefter et eksempel på én af hans finurlige artikler.*

Holberg-navne på Bispebjerg

Af Thomas Viggo Pedersen

Det sagførerfirma, som forestod udstykningen af villavejene på nordsiden af Bispebjerg Bakke, havde en ung halvdags-fuldmægtig, Mogens Müllertz, som navngav vejene. Han interesserede sig for Holberg og udgav mange år senere en lærd bibliografi om den store skuespilforfatter. Så der kom både en *Henriksvej* og en *Pernillevej* efter det muntre tjenerpar i mange af komedierne. Den snu gamle ræv fik sin *Oldfuxvej* og den solide borgerkone en *Magdelonevej*. Den brede vej fra bakketoppen og ned til Jeppe Sørensens handelsgartneri blev naturligvis til *Jeppes Allé*, mens resten af navnet, *På Bjerget*, meget naturligt kom op på bakkens top. Men beboerne klagede til kommunen over *Jeronimus' Allé*. De ville ikke være til grin ved at bo på en vej, der var opkaldt efter den sure og bedrevidende borgermand, der trods alt sin verdenskløgt og selvhøjtidelighed altid bliver snydt af de unge forelskede. Så den vej fik det meget kedeligere navn, *Bispebjerg Parkallé*. Ordet Park og Parkallé var modeord i mellemkrigstiden og signalerede lys og luft, træer og grønt. Langt senere blev der bygget en *Holbergskole* i nærheden, men det er en helt anden historie.

(fra Nyt fra Lokalhistorien nr. 68 september 2007)

Ludvig Holberg læser i avisen, at man i Emdrup gerne vil være fri for at få opkaldt en vej efter hans komediefigur, Jeronimus. De andre veje i området blev navngivet i 1923, og det var i tiden omkring 1936, at der var debat om vejnavnet Jeronimus Allé. Tegning 1937 af Jensenius.

Generalforsamling

Den årlige generalforsamling i Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev blev afholdt onsdag d. 6. marts kl. 19.00-21.00 i Husum Kirke, Korsager Allé 14, 2700 Brønshøj.

23 medlemmer deltog i generalforsamlingen, og formand Bo Öhrström bød velkommen. Næstformand Helge Baun Sørensen fortalte om lokalhistoriske begivenheder og viste tilhørende billeder. Han supplerede med fotos fra flere af selskabets arrangementer og viste eksempler på spændende arkivalier, der var tilgået Arkivet.

Herefter blev generalforsamlingen afholdt i henhold til vedtægterne. Et fuldstændigt referat af aftenen herunder formandens beretning samt kassererens regnskab 2018 og budget 2019 kan findes på hjemmesiden eller rekvireres hos formand Bo Öhrström, se bagsiden af bladet.

Ændringer i bestyrelsen

De hidtidige bestyrelsesmedlemmer Thomas Viggo Pedersen og Carsten Yssing havde trukket sig fra bestyrelsen og bestyrelsessuppleanten Karen Højgaard stillede ikke op til genvalg. Bestyrelsen vil gerne takke de tre medlemmer for deres indsats i bestyrelsen.

Som nye bestyrelsesmedlemmer blev Irene Hjelmslund og Yrsa Holm Kristensen valgt, og som ny bestyrelsessuppleant blev Reidun Jarlhøj valgt. I det følgende præsenterer de nye bestyrelsesmedlemmer sig kort:

Irene Hjelmslund

Fra ca. 1992 var jeg kasserer i Bispebjerg Lokalråd til 2006.

Fra ca. 1995 var jeg bestyrelsesmedlem i Brønshøj Museum hos Lars Cramer-Petersen, indtil museet i 2007 kom under Københavns Bymuseum og dermed ikke havde selvstændig bestyrelse mere.

Jeg har bopæl i Bispebjerg området.

Yrsa Holm Kristensen

Jeg har bopæl i Glostrup, og min barndom/ungdom har jeg haft i Husum samt ved Utterslev Torv. Jeg har hele min skoletid været elev på Husum skole. Jeg har arbejdet som økonomifaglig konsulent - læst skatteret, revision, jura og deltaget i kurser i historie på universitetet.

Jeg har stor interesse for slægtsforskning/historie og udvikling i bydele. Jeg har indtil 2019 igennem 15 år været formand i Slægtshistorisk Forening for Vesteg-

nen og har skrevet nogle bøger om slægter, bydele m.m. (bl.a. en bog om Husum bydel og Husum skole).

Nu vil jeg tilbage til mit barndomsområde og vil gerne bidrage med min hjælp i bestyrelsen.

Reidun Jarlhøj

Jeg er født i Brønshøj, opvokset i Grøndalsvænge, "kommuneoverløber" til Lyngby-Taarbæk i 29 år. Siden 2005 er jeg bosat i Grøndalsvænge, som jo ligger på en udstykning fra Utterslev Mark - en del af Lokalhistorisk Selskabs interesseområde.

Arrangementer og møder

Onsdag d. 24. april kl. 12:00-16:00

Medlemsmøde, Lokalhistorisk møde

Sted: Salen på 1. sal i Pilegården, Brønshøjvej 17, 2700 Brønshøj

Ved den seneste generalforsamling var der stor interesse for et medlemsmøde i vores forening. Derfor mødes alle, der kan og har lyst, i Salen i Pilegården denne eftermiddag i april.

Vi spiser frokost sammen (for egen regning, caféen leverer for 55 kr. pr person for tre håndmadder + øl/vand), vi kigger på de mange nye landkort, der er kommet til, gamle fotos og andre spændende ting. Medlemmer af selskabet vil fortælle om, hvad de beskæftiger sig med for tiden.

Fyrtårnet, Carl Schenstrøm, den berømte stumfilmsskuespiller var Utterslevborger. Han købte intet mindre end to grunde og byggede hus på Horsebakken. Vi skal se billeder af ham og familie, og vi skal se en af de gamle Fy & Bi film.

Undervejs vil der blive serveret kaffe med kage.

Kun for medlemmer.

Tilmelding: info.lhsbhu@gmail.com

Tirsdag d. 7. maj 2019 kl. 19:00-21:00

Filmaften, Gamle film fra Brønshøj & Husum

Sted: Kulturhuset Pilegården, Brønshøjvej 17

Kom og oplev film fra bydelen i gamle dage, hvor der kørte sporvogne, og folk stod i kø for at købe en villagrund. Vi skal se filmen om Brønshøj Skole fra 1936 med skolekøkken, indskrivning hos inspektøren, fodbold og morgensang.

Bella Bios direktør Oluf Hansen fik optaget 'Brønshøj-filmene' (1924-36), der er et historisk klenodie med billeder af Brønshøj Tivoli og indvielsen af stenen ved gadekæret. Endelig vises private film optaget i bydelen.

Arr. Lokalhistorisk Selskab, gratis adgang

Lørdag d. 25. maj 2019 09:00-16:00

Sommerfest ved Grundtvig Kirke

Sted: Ved Grundtvigs Kirke

Lokalhistorisk Selskab har en stand med information om Selskabet, bogsalg, indmeldelse og en lokalhistorisk snak. Herudover er der dagen igennem masser af aktiviteter og underholdning: koncerter, bl.a. med Gasoline, børnehjørne, café, teater, kagekonkurrence, loppemarked, Det Grønne Hjørne m.m.

Tirsdag d. 4. juni 2019 kl. 14:00-15:00

Rundvisning, Skuespillerforeningens Hus på Bispebjerg

Sted: Bispebjergvej 53

Mødetid: Tirsdag d. 4. juni kl. 13:50 ved gitterlågen

Kom med på rundvisning i det smukke gamle hus bag Grundtvigskirken. Skuespillerforeningens Hus er bygget i 1927 og rummer 15 lejligheder, der bebos af pensionerede skuespillere eller andre indenfor faget, der har behov.

Vi bliver vist rundt af Joen Bille, der er formand for husets bestyrelse. Vi skal høre anekdoter om stedet, se flaghaven, den smukke rosenhave og slutter med et glas på Operaterrassen.

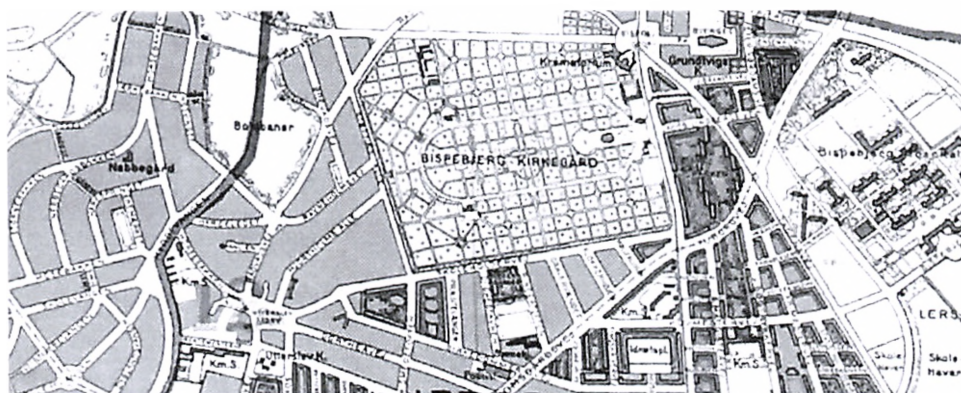
Kun for medlemmer, tilmelding: info.lhsbhu@gmail.com

Lørdag d. 15. juni 2019 kl. 11:00-16:00

2700Kulturdag

Sted: Ved Brønshøj Torv, 2700 Brønshøj

Lokalhistorisk Selskab deltager med en stand og en tilhørende aktivitet for borgerne.

Udsnit af kort over Utterslev og Bispebjerg fra 1955. Lokalhistorisk Selskab er kommet i besiddelse af en omfattende samling landkort fra Stadskonduktørens Arkiv. Stadskonduktøren var et ærværdigt embede, som indebar at udarbejde matrikelkort over København. Funktionen kendes siden 1600-tallets København og ophørte i 2010, hvor de fleste arkivalier overgik til Geodatastyrelsen. Men vi har været heldige sammen med andre af de københavnske lokalarkiver at 'tømme resten af legetøjsbutikken'. Se nogle af de mange smukke landkort til Medlemsmødet d. 24. april.

& & &

Åbent i Lokalhistorisk Arkiv hver torsdag

Arkivet befinder sig på 1. sal i Kulturhuset Pilegården, hvor alle er velkomne til at kigge forbi. Arkivet rummer en stor billedsamling, som man kan gå på opdagelse i og en imponerende samling af lokalaviser, Brønshøj-Husum Avis 1922-2016, Nordvest Avisen 1960-95, Husum Bladet og Husum Avis alle numre.

Kig forbi, få svar på spørgsmål og få en hyggelig sludder. Vi tager desuden med kyshånd imod gamle fotos fra lokalområdet og arkivalier af alle slags.

Lokalhistorisk Arkiv, Kulturhuset Pilegården, Brønshøjvej 17, 2700 Brønshøj.

Åbent alle torsdage kl. 18-20 helligdage og ferie undtaget.

Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev
Hjemmeside: www.lokalhistorie-bhu.dk
Facebook: Lokalhistorisk for Brønshøj, Husum og Utterslev

Formand: Bo Öhrström, Dyssevænget 74, 2700 Brønshøj, tlf. 4046 9984
e-mail: bo.oehrstroem@gmail.com

Næstformand: Helge Baun Sørensen, Upsalagade 4, st.tv., 2100 Kbh. Ø
tlf. 2423 8280, e-mail: hbs@nr83.com

Kasserer: Anne Brix Christiansen, Dyssevænget 74, 2700 Brønshøj
tlf. 3150 9205, e-mail: anne.brix.christiansen@gmail.com

Anne-Lise Crety, Bjernedevej 13, 2700 Brønshøj, tlf. 3871 4485
e-mail: alk.cre@gmail.com

Svend Ole Nielsen, Birkedommervej 93, 1, 2400 København NV
tlf. 2084 0553, e-mail: svole2@gmail.com

Irene Hjelmsslund, Frederiksborgvej 163 st.th, 2400 København NV
tlf. 3967 9054, e-mail: irene@hjelmsslund.dk

Yrsa Holm Kristensen, Poppelhusene 33, 2600 Glostrup
tlf. 2325 0236, e-mail: flyr@mail.tele.dk

Suppleanter:

Manfred Crety, Bjernedevej 13, 2700 Brønshøj,
tlf. 3871 4485, e-mail: mcretty@gmail.com

Reidun Jarlhøj, Abrikosvej 3, 2400 København NV
tlf. 6179 8445, e-mail: reidun@linuxmail.org

Lokalhistorisk konsulent:

Christian Kirkeby, tlf. 2546 8917, e-mail: chr.kirkeby@live.dk

Hvis man ønsker at modtage e-mails om Selskabets arrangementer, bedes man indsende egen e-mail-adresse til bo.oehrstroem@gmail.com

Kontingent for 2019/2020: 150 kr. for enkeltmedlemmer og 200 kr. for foreninger/institutioner m.m.

Bankkonto ved kontingentindbetaling: reg.nr. 9570, kontonr. 4 99 24 58

Tryk: Tryk & Kopiservice, Toftemosevej 35, 2650 Hvidovre, tlf. 2713 2020